DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)
18. oktober 1988 *

I sag 121/87,

angående en anmodning, som Verwaltungsgericht Frankfurt am Main i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Bayernwald Früchteverwertung GmbH

mod

Forbundsrepublikken Tyskland,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen og gyldigheden af artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78 af 30. juni 1978 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende støtteordningen for visse produkter forarbejdet på basis af frugt- og grønsager (EFT L 179, s. 21),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformand T. Koopmans, dommerne C. N. Kakouris og G. C. Rodríguez Iglesias,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: fuldmægtig B. Pastor

efter at der er indgivet indlæg af:

— sagsøgeren i hovedsagen, selskabet Bayernwald Früchteverwertung GmbH, ved advokat Schiller, Köln, under skriftvekslingen og den mundtlige forhandling,

* Processprog: Tysk.

— sagsøgte i hovedsagen, Forbundsrepublikken Tysklands regering, ved Apelt, som befuldmægtiget under skriftvekslingen, og Bergemann, som befuldmægtiget under den mundtlige forhandling,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Dierk Booss, som befuldmægtiget under skriftvekslingen og den mundtlige forhandling,

på grundlag af retsmøderapporten og efter mundtlig forhandling den 6. juli 1988,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse samme dag,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse af 19. marts 1987, indgået til Domstolen den 7. april s.å., har Verwaltungsgericht Frankfurt am Main i medfør af EØF-Traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen og gyldigheden af artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78 af 30. juni 1978 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende støtteordningen for visse produkter forarbejdet på basis af frugt og grønsager (EFT L 179, s. 21).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag vedrørende betingelserne for ovennævnte støtte mellem sagsøgeren i hovedsagen, selskabet Bayernwald Früchteverwertung GmbH (herefter benævnt »Bayernwald«), og Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft, et organ udpeget af Forbundsrepublikken Tyskland, sagsøgte i hovedsagen, til at forvalte ovennævnte støtteordning.

De for sagen relevante retsforskrifter

3 I henhold til artikel 3a, stk. 1, i Rådets forordning nr. 516/77 af 14. marts 1977 om den fælles markedsordning for produkter forarbejdet på basis af frugt og grønsager (EFT L 73, s. 1), som ændret ved Rådets forordning nr. 1152/78 af 30. maj 1978 (EFT L 144, s. 1), indførtes en ordning med producentstøtte for de produkter, der er nævnt i bilag Ia til forordningen, og som er fremstillet ved forarbejdning af frugt og grønsager, der er høstet i Fællesskabet. Støtteordningen blev efter Rådets forordning nr. 1639/79 af 24. juli 1979 om ændring af forordning nr. 516/77 (EFT L 192, s. 3) udvidet til at omfatte kirsebær konserveret i sukkeropløsning under pos. ex 20.06 B i Den Fælles Toldtarif fra begyndelsen af produktionsåret 1980/1981.

4 Artikel 3b, stk. 1, i forordning nr. 516/77 angiver støtteordningens formål: støttebeløbet fastsættes på en sådan måde, at forskellen mellem priserne for fællesskabsprodukter og priserne for produkter fra tredjelande udlignes.

5 I henhold til forordning nr. 516/77, artikel 3a, stk. 2 og 3, er støtteordningen baseret på kontrakter mellem på den ene side producenterne og på den anden side forarbejdningsvirksomhederne. Kontrakterne indgås for en minimumsperiode, der skal fastsættes. For de leverancer, der sker i henhold til disse kontrakter, fastsætter Fællesskabet en minimumspris, som forarbejdningsvirksomhederne skal betale producenterne.

6 I henhold til artikel 3b, stk. 4, »[ydes] producentstøtten til de forarbejdningsvirksomheder, som har afsluttet kontrakter i henhold til artikel 3a«.

7 Bestemmelsens stk. 5 fastsætter tre betingelser for støtte. Stk. 5 har følgende ordlyd:

»Støtten udbetales til de pågældende efter disses anmodning, så snart det organ, der er udpeget af den medlemsstat, hvor forarbejdningen sker, har konstateret, at:

— forarbejdningsvirksomheden har betalt producenten en pris, der er mindst lige så stor som minimumsprisen;

— de produkter, der omfattes af kontrakter, er blevet forarbejdet;

— de produkter, der er fremstillet ved forarbejdningen, er i overensstemmelse med de gældende kvalitetsnormer.«

8 Ifølge forordningens artikel 3c, fastsættes gennemførelsesbestemmelserne til artikel 3a og 3b efter fremgangsmåden i forordningens artikel 20, dvs. af Kommissionen i henhold til forvaltningskomiteproceduren.

9 Kommissionen udstedte forordning nr. 1530/78 efter denne bemyndigelse. I henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, skal kontrolforanstaltningerne i forordning nr. 516/77 især omfatte dels kontrol med forarbejdningen af de i henhold til kontrakterne leverede mængder råvarer, dels kontrol med, at de produkter, der fremkommer ved forarbejdningen, er i overensstemmelse med de gældende kvalitetsnormer.

10 Artiklens stk. 2 har følgende ordlyd:

»...

De omhandlede forarbejdningsvirksomheder fører et lagerregnskab, hvoraf bl. a. fremgår:

a) for hver af de i artikel 1, stk. 2, omhandlede perioder

— hvilke mængder råvarer der er købt og indgået på virksomheden hver dag, idet de partier angives, der omfattes af forarbejdningskontrakter eller tillæg, samt numrene på de modtagelsesbeviser, der eventuelt er udstedt for disse partier,

— vægten af hvert parti, der er indgået, samt medkontrahentens navn og adresse for partier, der omfattes af ovennævnte kontrakter,

b) hvilke mængder færdigvarer, der er fremstillet hver dag efter forarbejdning af råvarerne, idet det angives, hvilke der er fremstillet af råvarer leveret i henhold til forarbejdningskontrakter.

...«

Tvisten i hovedsagen

11 Ved ansøgning indgivet den 8. august 1980 ansøgte selskabet Bayernwald under henvisning til nævnte forordning om producentstøtte for produktionsåret 1980/1981 til forarbejdning af 55 tons søde kirsebær i 1980. Kirsebærene var leveret i henhold til seks kontrakter.

12 Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft gav med beslutning af 28. april 1982 selskabet afslag på ansøgningen om producentstøtte og anførte som begrundelse, at der under kontrol i virksomheden var konstateret uoverensstemmelser mellem dokumenter vedrørende leverancer, fakturaer og regnskaber, og at der ikke forelå et forskriftsmæssig ført lagerregnskab. Der forelå navnlig ingen registreringer for hver dag som krævet efter forordningen, og det var ikke muligt på grundlag af de regnskabsbilag, der blev fremlagt i stedet, at foretage en tilsvarende opdeling pr. dag.

13 Som følge af denne beslutning indbragte Bayernwald sagen for Verwaltungsgericht Frankfurt am Main, der har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål til afgørelse:

»Indeholder artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1530/78 af 30. juni 1978 (EFT L 179, s. 21), en sådan yderligere betingelse for ydelse af producentstøtte, som Kommissionen har kunnet fastsætte uden herved at overskride sin kompetence ved udstedelse af gennemførelsesbestemmelser, eller indeholder nævnte bestemmelse alene en forskrift om, at lagerregnskabet er det eneste anerkendte bevismiddel?«

14 Den forelæggende ret har uddybet sit spørgsmål, på følgende måde:

Der opstår for det første det spørgsmål, om forpligtelsen for virksomhederne til at føre et lagerregnskab, udgør en yderligere støttebetingelse, der skal være opfyldt i tillæg til de tre betingelser i artikel 3b, stk. 5, i forordning nr. 516/77.

Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende, opstår spørgsmålet, om Kommissionen har holdt sig inden for sin bemyndigelse, da den i medfør af ovennævnte regler alene er bemyndiget til at udstede gennemførelsesbestemmelser til artiklerne 3a og 3b i forordning nr. 516/77.

Såfremt spørgsmålet besvares benægtende, opstår spørgsmålet, hvilken retsvirkning det har, såfremt der ikke er ført et lagerregnskab, da Kommissionens forordning ikke indeholder udtrykkelige regler herom; skal lagerregnskabet betragtes som eneste bevismiddel eller som et bevismiddel, der kan suppleres med andre beviser?

15 Med det forelagte spørgsmål, således som det er blevet uddybet ovenfor, ønsker den nationale ret i det væsentlige klarlagt:

a) om artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1530/78 skal fortolkes således, at det kræves af forarbejdningsvirksomhederne, som en ufravigelig betingelse for ydelse af producentstøtte, at de fører et lagerregnskab; eller om lagerregnskabet kun kan kræves som bevismiddel, der kan suppleres med andre bevismidler med henblik på at bevise, at de tre materielle betingelser for støtte i henhold til forordning nr. 516/77, artikel 3b, stk. 5, er opfyldt;

b) om artikel 4, stk. 2, er ugyldig, fordi Kommissionen ved at fastsætte denne bestemmelse har overskredet sin bemyndigelse efter artikel 3c i forordning nr. 516/77.

16 Den nationale rets spørgsmål vil derfor blive besvaret i denne rækkefølge.

17 Vedrørende hovedsagens retlige baggrund og faktiske omstændigheder, samt retsforhandlingernes forløb og de til Domstolen indgivne indlæg henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende, såfremt det på de enkelte punkter er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Spørgsmål a)

18 Artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1530/78 har, som det fremgår af forordningens betragtninger, til formål at sikre, at støtteordningen fungerer tilfredsstillende i samtlige medlemsstater og indfører med henblik herpå en ensartet kontrolordning. Kontrollen skal gøre det muligt for de nationale myndigheder at kontrollere, om de materielle støttebetingelser, som er fastsat i grundforordningen, er opfyldt. En sådan kontrol begrunder kravet om, at der skal føres et lagerregnskab for at kunne opnå producentstøtte.

19 Det skal i øvrigt bemærkes, at de posteringer, der er foretaget for at opfylde forpligtelsen til at føre lagerregnskab, som et ufravigeligt minimum skal omfatte alle de i artikel 4, stk. 2, opregnede oplysninger og ledsages af de relevante bilag. I tilfælde af at disse ufravigelige minimumsoplysninger mangler, kan forpligtelsen til at føre et lagerregnskab ikke betragtes som overholdt. Hvis der eventuelt er tvivl om rigtigheden af visse posteringer i lagerregnskabet, udelukker artikel 4, stk. 2, dog ikke, at tvivlen afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation.

20 Spørgsmålet bør derfor besvares med, at artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78 skal fortolkes således, at det er en betingelse for ydelse af producentstøtte i henhold til Rådets forordning nr. 516/77, at der føres et lagerregnskab, der indeholder alle de i bestemmelsen nævnte oplysninger, og at eventuel tvivl vedrørende rigtigheden af posteringer i det nævnte lagerregnskab kan afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation.

Spørgsmål b)

21 Kravet om føring af et lagerregnskab i medfør af artikel 4, stk. 2, i forordning nr. 1530/78 er en del af den kontrol- og bevisordning, hvis indførelse var nødvendig for at sikre støtteordningens gnidningsløse funktion. Kravet fremgår af gennemførelsesbestemmelserne i artikel 3a og 3b i forordning nr. 516/77, som Kommissionen var bemyndiget til at udstede i medfør af samme forordnings artikel 3c.

22 Der er ingen oplysninger i sagen, der tillader den slutning, at fastslå, at Kommissionen ved at indføre kontrolordningen er gået ud over, hvad der er nødvendigt for at sikre støtteordningens gnidningsløse funktion. Det må derfor konstateres, at denne institution ikke har overskredet den bemyndigelse, som den har fået tildelt.

23 Spørgsmålet må derfor besvares således, at gennemgangen af det stillede spørgsmål intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78.

Sagens omkostninger

24 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har indgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale domstol, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Verwaltungsgericht Frankfurt am Main ved kendelse af 19. marts 1987, for ret:

1) **Artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78 om gennemførelsesbestemmelser vedrørende støtteordningen for visse produkter forarbejdet på basis**

af frugt og grønsager skal fortolkes således, at det er en betingelse for ydelse af producentstøtte i henhold til Rådets forordning nr. 516/77, at der føres et lagerregnskab, der indeholder alle de i bestemmelsen nævnte oplysninger, og at eventuel tvivl vedrørende rigtigheden af posteringer i det nævnte lagerregnskab kan afklares ved hjælp af anden, supplerende dokumentation.

2) Gennemgangen af det stillede spørgsmål har intet frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af artikel 4, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 1530/78.

Koopmans Kakouris Rodríguez Iglesias

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. oktober 1988.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

T. Koopmans
Formand for Fjerde Afdeling